

V Bruseli 24. mája 2018
(OR. en)

9227/18

**Medziinštitucionálny spis:
2016/0190 (CNS)**

JUSTCIV 120

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	8886/18
Č. dok. Kom.:	10767/16
Predmet:	Návrh nariadenia Rady o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (prepracované znenie) – diskusia o smerovaní

I. Súčasný stav

1. Rada pravidelne skúma navrhované prepracované znenie nariadenia Brusel IIa od kedy sa začala zaoberať návrhom Komisie v roku 2016. Rada (SVV) diskutovala o smerovaní v súvislosti s týmito aspektmi: vypočutie dieťaťa v júni 2017, zrušenie vyhlásenia vykonateľnosti v decembri 2017 a úloha ústredných orgánov v marci 2018.

2. Na navrhované prepracované znenie nariadenia Brusel IIa sa vzťahuje mimoriadny legislatívny postup podľa článku 81 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a vyžaduje si, aby sa Rada uznášala jednomyselne.¹
3. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko k návrhu Komisie 26. januára 2017. Európsky parlament zaujal stanovisko k návrhu Komisie 18. januára 2018.²
4. Prepracované znenie nariadenia Brusel IIa je jednou z priorít bulharského predsedníctva, ktoré venovalo tomuto spisu 12 zasadacích dní príslušnej pracovnej skupiny. Predsedníctvo tiež rozhodlo, že pridá ďalší deň, a to 8. júna 2018.
5. Na neformálnom zasadnutí ministrov pre spravodlivosť a vnútorné veci, ktoré sa konalo 25. a 26. januára 2018 v Sofii, sa diskutovalo o hlavných výzvach, pokiaľ ide o vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi v kontexte nariadenia Brusel IIa, a možných spôsoboch, ako sa s nimi vyrovnáť. Táto diskusia prispela k dosiahnutiu pokroku v rokovaní o prepracovanom znení nariadenia Brusel IIa.
6. Počas diskusie o smerovaní na zasadnutí Rady (SVV) v marci 2018 sa ministri zhodli na tom, že prijímajú kroky na posilnenie úlohy ústredných orgánov tým, že pre ne zabezpečia primerané ľudské a finančné zdroje, pričom budú rešpektovať zásadu subsidiarity. Navyše sa zdôraznil význam zlepšenia spolupráce medzi ústrednými orgánmi s cieľom ďalšieho posilnenia ich kľúčovej úlohy.

¹ Okrem toho, v súlade s článkom 3 a článkom 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, Spojené kráľovstvo a Írsko oznámili želanie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní navrhovaného prepracovaného znenia nariadenia Brusel IIa.

V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí navrhovaného prepracovaného znenia nariadenia Brusel IIa, nebude ním viazané ani nebude podliehať jeho uplatňovaniu.

² <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0017+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN>.

7. Predsedníctvo, ktoré podporili jeho partneri z predsedníckeho tria (Estónsko a Rakúsko), a v úzkej spolupráci s Komisiou predložilo revidované znenie kapitol I, II a III, ktoré umožnilo pracovnej skupine dosiahnuť značný pokrok vo viacerých podstatných a technických otázkach. Predsedníctvo sa zaoberalo aj kapitolou IV, ktorá je hlavnou výzvou prepracovaného znenia. Delegácie rokovali o prvom revidovanom znení pravidiel o uznávaní a výkone rozhodnutí vo veciach rodičovských práv a povinností vrátane verejných listín a dohôd, ktoré bolo prijaté pozitívne. Na základe týchto rokovaní je cieľom predsedníctva vypracovať spolu s nadchádzajúcim rakúskym predsedníctvom revidované znenie tejto kapitoly, aby sa uľahčilo tretie preskúmanie tejto komplexnej kapitoly.
8. So zreteľom na súčasný stav tohto spisu a rokovania v pracovnej skupine sa predsedníctvo domnieva, že s cieľom dosiahnuť čo najväčší pokrok by politické usmernenie bolo vhodné pre tieto kľúčové otázky:
- obeh predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení;
 - umiestnenie dieťaťa v inom členskom štáte;
 - ďalší postup s cieľom dokončiť zrušenie vyhlásenia o vykonateľnosti.
9. Tieto tri témy, spolu s ostatnými časťami, o ktorých Rada (SVV) už rokovala, prispievajú k budúcemu dosiahnutiu dohody o širokom balíku opatrení, pričom sa zohľadní *požiadavka jednomyselnosti*, ako aj zásada, že *pokiaľ nie je dohodnuté všetko, nie je dohodnuté nič*.

II. Potreba urýchlenej finalizácie prepracovaného znenia

10. Vzhľadom na význam tohto spisu pre všetkých občanov, a najmä pre deti, sa predsedníctvo domnieva, že by sa malo vynaložiť všetko úsilie na zabezpečenie toho, aby Rada po podrobnom preskúmaní prijala stanovisko k navrhovanému nariadeniu čo najskôr.

11. Ministri sa vyzývajú, aby vyjadrili svoje názory s cieľom poskytnúť usmernenie pre budúcu prácu pracovnej skupiny v súlade s návrhmi predsedníctva, pričom zohľadnia skutočnosť, že Rada je odhodlaná dosiahnuť širokú politickú dohodu o tomto spise do konca roka 2018.

III. Usmernenie pre budúcu prácu na niektorých konkrétnych otázkach v prepracovanom znení

a) Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení

12. Podľa nariadenie Brusel IIa môže súd, ktorý má právomoc rozhodnúť vo veci samej, nariadiť predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, ktoré obiehajú na území Únie. V naliehavých prípadoch môže súd iného členského štátu prijať takéto predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení s cieľom chrániť dieťa (článok 20). Tieto opatrenia však majú územný účinok len v tom členskom štáte, v ktorom boli nariadené, a podľa nariadenia nemôžu dieťa sprevádzať.
13. S cieľom zefektívniť nariadenie a zvýšiť ochranu detí Komisia navrhuje, aby predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, nariadené v naliehavých prípadoch súdom členského štátu, ktorý nemá právomoc rozhodnúť vo veci samej, mohli sprevádzať dieťa a byť uznávané a vykonávané vo všetkých ostatných členských štátoch až do okamihu, keď ich členský štát, ktorý má podľa nariadenia právomoc, nahradí alebo zruší inými opatreniami.
14. Na základe rokovaní v pracovnej skupine predsedníctvo navrhuje, aby predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, prijaté mimo členského štátu, ktorý má právomoc vo veci rodičovských práv a povinností, obiehali len v prípadoch, ak sa identifikovala konkrétna potreba, aby sa tak minimalizovalo riziko oslabovania pravidiel týkajúcich sa právomoci, ktoré sú uvedené v nariadení. Takáto konkrétna potreba existuje v prípadoch únosov detí, keď predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, môžu byť potrebné na uľahčenie návratu dieťaťa, a ak by dieťaťu pri návrate hrozilo vážne riziko ujmy, keby sa takéto opatrenia neprijali. Tieto ochranné opatrenia by napr. mohli zahŕňať ustanovenie, že rodič, ktorý zostal bez dieťaťa, ho nemôže vidieť sám, ale len pod dohľadom.

Otázka č. 1

15. **Ministri sa vyzývajú, aby vyjadrili svoje názory na to, či by predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, nariadené mimo členského štátu, ktorý má právomoc vo veci rodičovských práv a povinností, mali obiehať podľa tohto nariadenia, ak je cieľom týchto opatrení uľahčiť návrat uneseného dieťaťa.**

b) Umiestnenie dieťaťa v inom členskom štáte

16. Ak je to v najlepšom záujme dieťaťa a okolnosti si to vyžadujú, orgány členského štátu môžu zvažiť jeho umiestnenie do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte. Podľa nariadenia Brusel IIa je predchádzajúci súhlas prijímajúceho členského štátu potrebný len vtedy, ak sa vyžaduje intervencia verejného orgánu v danom členskom štáte vo vnútroštátnych prípadoch umiestnenia detí.
17. Komisia vysvetlila, že podľa súčasného nariadenia môže v praxi trvať niekoľko mesiacov, kým sa stanoví, či je v konkrétnom prípade potrebný súhlas. Ak je súhlas potrebný, konanie často trvá šesť mesiacov alebo viac, keďže na poskytnutie alebo zamietnutie súhlasu nemajú žiadané orgány žiadnu lehotu.³ V dôsledku dĺžky konania sa zdá, že mnoho detí je umiestnených v prijímajúcom členskom štáte, zatiaľ čo konzultačný postup stále prebieha alebo dokonca aj pred tým, ako začal.⁴ V súlade s článkom 33 Haagskeho dohovoru z roku 1996⁵ Komisia navrhla, aby sa vo všetkých prípadoch cezhraničného umiestnenia detí zaviedol samostatný postup vyjadrenia súhlasu.

³ Návrh Komisie, s. 11.

⁴ Návrh Komisie, s. 4.

⁵ Dohovor z 19. októbra 1996 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa.

18. Na základe rokovaní v pracovnej skupine sa ukázalo, že panuje široká podpora, pokiaľ ide o požiadavku na vyjadrenie súhlasu so všetkými umiestneniami detí do pestúnskej starostlivosti alebo zariadenia starostlivosti o detí v inom členskom štáte, a to bez ohľadu na to, či je v danom členskom štáte potrebná vo vnútroštátnych prípadoch umiestnenia detí intervencia verejného orgánu. So zreteľom na skutočnosť, že čas je v týchto prípadoch kľúčový, by postup na udelenie súhlasu mal prebehnúť rýchlo. Rovnako ako je to v súčasnom nariadení, absencia súhlasu by zabránila umiestneniu dieťaťa v inom členskom štáte.

Otázka č. 2

19. **Ministri sa vyzývajú, aby vyjadrili svoje názory na to, či by sa mal súhlas vyžadovať pre všetky umiestnenia dieťaťa v inom členskom štáte, a to bez ohľadu na úlohu verejných orgánov v danom členskom štáte vo vnútroštátnych prípadoch takéhoto umiestnenia detí.**

c) Jeden systém uznávania a vykonávania s osobitnými pravidlami pre „privilegované“ rozhodnutia

20. Rada (SVV) v decembri 2017 rozhodla o zrušení vyhlásenia vykonateľnosti, s výhradou primeraných záruk. Tiež sa dohodla na tom, aby pracovná skupina naďalej hľadala jednomyseľné kompromisné znenie. Po podrobných diskusiách o ďalšom smerovaní na technickej úrovni sa predsedníctvo domnieva, že nové pravidlá v prepracovanom nariadení by mali objasniť skutočnosť, že väčšina rozhodnutí vo veciach rodičovských práv a povinností bude patriť do všeobecného systému uznávania a vykonávania, zatiaľ čo s „privilegovanými“ rozhodnutiami sa bude nakladať podľa osobitných pravidiel s výhradou zavedenia primeraných záruk, najmä najlepšieho záujmu dieťaťa a ochrany práva obhajoby.

21. Na základe rokovaní, ktoré sa konali v pracovnej skupine od začiatku roka, sa predsedníctvo domnieva, že revidované znenie kapitoly IV by sa malo zakladať na systéme, ktorý umožňuje uplatňovanie osobitných pravidiel pre „privilegované“ rozhodnutia. V súlade s týmito pravidlami je „privilegované“ rozhodnutie rozhodnutím v určitom členskom štáte, ktoré sa má uznať v inom členskom štáte bez toho, aby bol potrebný akýkoľvek osobitný postup, a bez toho, aby existovala možnosť odmietnutia jeho uznania (okrem nezlučiteľnosti). Rozsah takéhoto rozhodnutia sa ešte určí na technickej úrovni (ako napr. určité prístupové práva a rozhodnutia o návratoch).
22. Predsedníctvo sa domnieva, že rokovania na politickej úrovni uľahčia budúcu prácu na praktických detailoch nového systému, ktorý sa ďalej objasní na technickej úrovni v pracovnej skupine a prispeje k úspešnej finalizácii prepracovaného znenia.

Otázka č. 3

23. **Ministri sa vyzývajú, aby vyjadrili svoje názory na to, či by prepracované znenie malo obsahovať jeden systém uznávania a vykonávania rozhodnutí vo veciach rodičovských práv a povinností s osobitnými pravidlami pre „privilegované“ rozhodnutia.**